ואית להו צערא לכהנים לאקופי אמר איכא

איניש דידע דאיתחזק הכא מהרה א"ל ההוא

סבא כאן קיצץ יבן זכאי תורמסי תרומה

עבד איהו נמי הכי כל היכא דהוה קשי

מהריה וכל היכא דהוה רפי צייניה ° אמר

ההוא סבא ∘מיהר בן יוחי בית הקברות א"ל

אילמלי 🌣 (לא) היית עמנו ואפי' היית עמנו

ולא נמנית עמנו יפה אתה אומר עכשיו

שהיית עמנו ונמנית עמנו יאמרו זונות

מפרכסות זו את זו תלמידי חכמים לא כל

שכן יהב ביה עיניה ונח נפשיה נפק לשוקא

חזייה ליהודה בן גרים אמר עדיין יש לזה בעולם סנתן בו עיניו ועשהו גל של עצמות:

כתני' אג' דברים צריך אדם לומר בתוך

ביתו ערב שבת עם חשכה עשרתם ערבתם

הדליקו את הנר ∘יםפק חשכה ספק אינו

חשכה אין מעשרין את הודאי ואין מטבילין את הכלים ואין מדליקין את הגרות °אבל

מעשרין את הדמאי ומערבין ומומנין את

החמין: גמ' מנא הני מילי א"ר יהושע בן

לוי אמר קרא יוידעת כי שלום אהלך ופקדת

נוך ולא יתחמא אמר רבה בר רב הוגא

יאע"ג דאמור רבנן שלשה דברים צריך אדם

לומר וכו' יצריך למימרינהו בניחותא כי היכי

דליקבלינהו מיניה אמר רב אשי אנא לא

שמיע לי הא דרבה בר רב הונא וקיימתי

מסברא הא גופא קשיא אמרת שלשה

דברים צריך אדם לומר בתוך ביתו ערב

שבת עם חשכה עם חשכה אין ספק חשכה

ספק אינו חשכה לא והדר תני ספק חשכה

ספק אינו חשכה מערב: "סימן [®] בגופיא

"זימרא "ציפרא "בחבלא "דמילתא: א"ר אבא

אמר רב חייא בר אשי אמר רב לא קשיא

יכאן בעירובי תחומין כאן בעירובי חצרות

יואמר שרבא האמרו לו שנים צא וערב עלינו י

לאחד עירב עליו מבעוד יום ולאחד עירב עליו

ביז השמשות זה שעירב עליו מבעוד יום

נאכל עירובו בין השמשות וזה שעירב עליו

בין השמשות נאכל עירובו משחשכה שניהם

קנה עירוב מה נפשך אי בין השמשות יממא

ואים להו לערא לאקופי. שהיה אותו שוק שהספק בו מקום מעבר

 ל) [ע" בערוך ערך עבד נוסחאות שונות וגרס בן עוד עוד, ב] [ע"ן חוספות מגילה כא. ד"ה אילמלא], העיר לרבים והכהנים לא היו יכולין ליכנס שם מפני טומאה ולריך להקיף דרך אחר ארוך: איכא דידע דאיסחוק טהרה. בהאי שוק ג) ברכות נח. ןב"ב עה. מימיו שלא היה בית הקברות גמור ולא ניתן לפנותו: כאן קילן בן סנהדרין ק.], ד) ועיין תוס׳ וכאי. שחלן ועקרן לחחר גידולן: תורמסי תרומה. הלריכות לשמרן בטהרה. וגם הוא היה כהן כדאמרינן מ [בתוספתא דפרה] (פ"ג) אם מה בביתי' ואי לא מדלקי שרגא ולא מעשרי ליכא שלמא בביתיה שעשו ידי שכחתי: עבד איהו נמי ומות מעשרי מיכון שנתות בפינהי עכ"ל ועיין בהרא"ש שפירש באופן אחר ועי" עוד בר"ן], (1) גיטין ו: ע"ש, 1) סימן הכי. היה מקלץ תורמסין ומשליכן שם ונעשה נס ולף המת במקום שהוח שם וליינו למקום הקבר הכי מפרש להלכות שאמר בעל המאמר זה במסכת זו [רש"ח], במסכת זו [רש"ח], ח) עירונין עו. [ושם אי' רבה] ובר"ה הגיר' רבא וכן הביא בעל מ"מ ברמב"ם שם שוהו בפסיקתא דפרשת העומר ובסדר זרעים ירושלמים: היים. במעמד: ונמנית. הסכמת לדעתנו להיות מן מימרא דרבא. ע) ול"ל ר' אבא מימרח דרבח, ש) [נ"כ כ" חבם וכ"כ השל"ה דף מז. ד"ה סימנין) דוק היטב בשל"ה שם וממלא שענין הגהמו באופ אחר ובמקום ואמר רבא ל"ל אחר רבא וא"כ ואמר רבא ל"ל המנין: מפרכסום זו אם זו. את שער חברתה להיות נאה: גל מעלמות. כמת שנרקב בשרו ונפל מזמן הרבה: מתנר' עם השכה. שאם ימהר חמר רבח וחייב וחמר רבח הכל בסמוך אין להגיה, " לי שרובין הי [מה: 2 כלה ג.;

כ) [צייל אמרן, ל) [לקמן נא.],

מ) [עיי מוספות מנחות כא:
ד"ה שהכהנים], ל) ופייין
דלהלוי ועיין בספרי ר"יב
דלהלוי ועיין בספרי ר"יב להזכירם מבעוד יום יפשעו ויאמרו עדיין יש שהות: עשרתם. פירות האילן לסעודת שבת. שאף אכילת עראי של שבת קובעת למעשר כדאמרינן במסכת בילה (דף לד:) חקת, ס) פ"ט דשביעית, ע) ועיין פרש"י בניווי יי מקמ, ש) פשט דשניעית, ע) [ועיין פרש"י גגיטין ו:], ל) [ועי' מוספות גיטין ו: ד"ה ערבמס], ל) עירובין על:, ק) [שם לא. פב.], דשבת עונג איקרי מכל שהוא הוי עונג: ערבתם. ערובי ש תחומין וחלירות. והני תרי שייכי למימרינהו בלשון שחלה

> תורה אור השלם וְיָדַעְתָּ כִּי שָׁלוֹם אָהֱלֶּךְ 1

ל) ווע"ע תום׳ עירונין עו.

ד"ה שניהסו.

דשמא כבר עשו אבל בנר לא שייך

הדלקתם דדבר הנראה לעין הוא:

ספק חשכה. כגון בין השמשות אין

מעשרין את הודאי דתיקון מעליא

הוא אע"ג דשבות בעלמא היא קסבר

גזרו על השבות אף על בהש"מ: ואין

מטבילין את הכלים. דהוי נמי שבות

כדאמרינן במסכת בילה (דף ית.)

דנראה כמתקן כלי: ואין מדליקין את

הנרות. כ"ש דספיקא דאורייתא היא

וזו ואין לריך לומר זו קתני: אבל

מעשרין את הדמאי. דלא דמי למתקן

דרוב ע"ה מעשרין הן: ומערבין.

עירוב. ובגמרא פריך הא תנן לעיל עם

משכה ערבתם מקמי דליהוי ספק:

וטומנין אם החמין. נותנן בקופה של

מוכין להיות חומם משתמר בהן אבל

משחשכה ודאי אין טומנין בהן

כדמפרש בגמ': גבי עם השכה. מבעוד

יום הוא ויש שהות לעשר ולערב (ה): בעירובי סחומין. תיקון

מעליא דאסמכוה רבנן תחומין אקראי

ואפי׳ למאן דאמר תחומין דרבגן

כדאמרינן בעירובין (דף נא.) ילפינן

מקום ממקום ומקום מניסה כו'. אבל

עירובי חלרות חומרא בעלמא הוא ולא

מיקרי שביתה מעלייתא וספקא דבין

השמשות שפיר דמי: בין השמשות

הונה עירוב שהוא תחילת הדושת

היום: נאכל. שאכלו כלב או אדם:

שעירב עליו מבעוד יום. הניח עירוב

הגהות הב"ח

(ה) רש"י ד"ה עם חשכה וגו' ולערב הס"ד ואח"כ מ"ה כאן נעירוני תחומין דעירובי תחומין מיקון מעליא הוא דאסמכוה:

גליון הש"ם

נמ' אמר ההוא מכא. עי׳ גבי אמר ההוא מבא. ערי חולין דף ו ע"א מוס' ד"ה אשכחיה: שם מיהר בן יוחי. ע" (מוס' ישניס) [ספר מוספת יוס הכיפוריס [פפר מוספת יום הכיפורים למהר"ם חביב] יומל דף עה ע"ל: מותנ" מפק חשיבה. ע" ר"ה דף ט ע"ל מוס' ד"ה ור"ע: שם אבל מעשרין, ע"י חולין דף ז ע"ל מוס' ד"ר ור"ע! שניעון דף לא מ"ל מוס ד"ה בתחדבה. לא ע"א תום׳ ד"ה במחשבה: נמע מומן די מכוחופט. גב' סימן בגופיא. מכוחר במהרש״ה. וה״מ למחשב עוד ההיא דלקמן דף נע״ב:

מוסף רש"י

גל של עצמות. שמת, דאדם שמת נעשה גל של עלמות (טנהדרין ק.). עשרתם. . פירות שנאכל ערבתם. עירוני מלחת, עובונם. שיחה חלרות (גיטין ה). שניהם קנו עירוב. משום דבין השמשות ספק הוא וספק דדבריהם להקל ועירוב מדבריהם הוא, נהקנ ועירוב מדבייהם הוח, לגבי האי שנאכל עירובו בין השמשות משוינן ליה ליליא ואמרינן כבר קנה עירוב, ולגבי האי שעירב עליו בין השמשות משוינן ליה יום יעדייו הוה לו שהות להנות

רבינו חננאל

מתניתין ג' דברים צריך אדם לומר בתוך כו'. ואסיקנא צריך למימרינהו בניחותא כי היכי דנקבלו אינשי ביתיה מיניה. מנא לן דצריך הדלקת נר בשבת שנאמר וידעת כי שלום אהלך וגר', ואין שלום אלא באור שנאמר וידא אלהים את האור כי טוב. האוקמינן הא דתנן הכא עירבתם עם השכה, הן עירובי תחומין, והא דתני בסיפא בספק חשיכה ומערבין וטומנין את החמין, עירובי חצרות. אמר רבה אמר לשנים צאו ועירבו עלי פי' עירובי חצרות אחד עירב עליו מבע"י, ואחד עירב עליו בין השמשות, זה שעירב עליו מבע"י נאכל ערובו באו ועדם בין כי שלובי והבורות הוה עד בעלי מבעיל יהוה עדב עליים להשמשה וה שפרוב עליי מבעי להפכי מחבר בין השמשות זה שעירב עליו בין השמשות, נאכל עירובו משחשיכה, שניהם קנו עירוב מה נפשך וכרי, ואסיקאם יכן השמשה ספק מן היום הוא ספק מן הלילה הוא ועירובי חצירות דרבנן וספק דבריהם להקל. ירושלמי הדא דתימר בעירובי חצרות אבל בעירובי תחומין דבר תורה הן. וטומנין החמין. אמר רבא מפני מה אמרו אין טומנין בדבר המוסיף ואפילו מבע״י גזירה שמא ירתיה, בבין השמשות [לא גזרינן, דבבין השמשות סתם קדירות רותחות הן].

(דף סא. ושם) דתניא אמר רבי יוסי בן שאול מעשה בסלע שהיו מחזיקין בה טומאה כו׳ אמר להו הביאו לי סדינין הביאו לו ושראן

נאכל עירובו משחשכה. לאו דווקא וה״ה לא נאכל™:

וכן מוכח בסוף הדר (שם דף עו.) ש ולא" לא ושכור לנו פועלים (ב"מ דף פג.) יאר):

שניהם קנו עירוב. פירש בקונטרס דרבא איירי בעירובי תחומין וכן משמע לשון לא וערבה ואע״פ דספק חשכה אין מערבין עירובי תחומין ה"מ לכתחילה אבל בדיעבד כשר כר' יוסי דאמר (עירובין פ"ג דף לה.) ספק עירוב כשר וקשה לרשב"ח דר' יוסי לית ליה התם גבי נפל עליו גל או נשרף או תרומה ונטמחהי ספק עירוב [כשר] אלא משום חזקה כדתניא התם בהדיא (דף לו.) כילד אמר רבי יוסי ספק עירוב כשר כו׳ אבל בספק כי הכא שהניחו בין השמשות או נאכל בין השמשות לא מכשר ומפר"ת דהכא מיירי בעירובי חלרות חוכן פר״ח אשכחן נמי דלאו חוץ לעיר קאמר כמו

קור ליקני המא לא ליקני ואי בתרא ליקני קמא לא ליקני ואי בתרא ליקני קמא לא ליקני ואי בין השמשות ליליא הוא קמא ליקני בתרא לא ליקני בין השמשות מפקא הוא יוספקא דרבנן לקולָא: יֹ(ואמר) רבא מפני מה אמרו יֹּיאִין

מומנין בדבר שאינו מוסיף הבל משחשכה גזרה שמא יירתיח אמר ליה אביי אי הכי בין השמשות נמי ניגזר א"ל סתם קדירות רותחות הן ואמר רבא לסוף התחום מבעוד יום ולא הספיק להחשיך ממש עד שנאכל בין השמשות: שניהם קנו עירוב. דלגבי האי שנאכל בין השמשות

רב נסים גאוו , [אמר ראבה] מפני מה אמרו אין טומנין בדבר המוסיף ואפילו מבעוד יום כול׳, ואמר ראבה מפני מה אין טומנין אפילו בדבר מוסיף (מה שאינו שחשכה) [משחשיכה]. דבר המוסיף הוא הנזכר [נ"א: הם המנויים] בכמה טומנין (לקמן מז) גפת וזבל ומלח וסיד וחול. ודבר שאינו מוסיף, תבן וזוגין שאינו כוסיף, וגבן יווגין ומוכין ועשבין בזמן שהם יבשים. ומה שהתירה יום אבל בשבת לא, כמו שאמרה ספק חשיכה ספק . איוה חשיכה מומויז אח אין טומנין [את החמין] כלל, ואפילו בדבר שאינו ופירוש מוסיף. ופירוש דילה בתוספתא (פרק וביעי) אין טומנין את החמין בתחילה [בשבת], ובסוף פרק במה טומנין (דף נא) תנו רבנן אע"פ שאמרו אין טומנין משוינן ליה ליליא ואמרינן כבר קדש היום בעוד העירוב קיים וקנה עירוב דהלכה כר' יוסי דאמר בעירובין (דף לה.) ספק עירוב כשר ולגבי דהאי שהונח עליו בין השמשות ונתקיים עד שחשכה משוינן לבין השמשות יממא ועדיין לא קדש היום כשהונח ונמלא שהיה שם . בדבר שאינו מוסיף כו'. בדבו שאינ. ב...., ולפי שהיתה הטמנת החמין ורתחלהז בשבת אסורה כבר בשעת קניית עירוב: בסרא ליקני. זה שהונח עליו בין השמשות: קמא לא ליקני. שהרי נאכל מבעוד יום: ה"ג ספקא דרכנן ולפי שהיתה הטמנות החומין [כתחלה] בשבת אסורה מכל צד, למדנו ראיה מזה על דבר המשנה שאמרה היא. כלומר הא מילחא דמספקא לן אי בין השמשות יממא או ליליא במילחא דרבנן איתרע לן בעירובי חחומין דרבנן וכל ספקא דרבנן לקולא: ה"ג אמר רבא מפני מה אמרו אין טומנין בדבר שאינו מוסיף הבל. כגון למר ומוכין: משחשכה. כדתנן במתנימין וטומנין אבל טומנין בהן יבשין, את החמין טעמא דספק חשכה הא ודאי חשכה אין טומנין וסחם הטמנה בדבר שאינו מוסיף הבל דאילו בדבר המוסיף הבל אפי מבעוד אינז אלא מבעוד יום ערב אינן אלא מבעוד יום עדב שבת [נ"א: בערב שבת מבעוד יום], ואפילו הכי הרי אמרו אין טומנין (כו') לא בגפת ולא בזבל כו'. יום אסור כדתנן בפ"ד (דף מו:) אין טומנין לא בגפת כו' גזירה שמא ימלא קדרתו שנלטננה כשירלה להטמינה וירתיחנה תחילה ונמלא

מבשל בשבת: אי הכי בין השמשות נמי ניגור. דהא שבות מעלייתא היא דהא איכא גזירת איסור דאורייתא ותנא דמתניתין אית ליה דגזרו על השבות ביה"ש דקתני אין מעשרין את הודאי: **רוסחות הן.** שסמוך לביה"ש הוא מעבירם מעל האור וליכא למיחש לשמא נצטננה וירתיחנה: ובפרק כירה ודף למו אמרו מפני שעשו אנשי טבריא ואסרו להן רבנן בטלה הטמנה בדבר המוסיף ואפילו מבעוד יום. ועמד לנו מדבר זה וניא: והסקנו מן המאפה הזה] כי הגפת והזבל וכל דבר שהוא מוסיף הבל, לא נכשר ההטמנה בהם ואפילו מבעוד יום. ואן אלתבן אליאבס וכל דבר (שמוסיף) [שאינו מוסיף] הבל פי אלחרארה אנמא אבאחו אלהטמנה בהם מבעוד יום (אמנם התבן היבש וכל דבר שאינו מוסיף (שמוטיף) (שאינ מוטיף) הגל פי אחרו או הא נמא הצהוו אלהומנה בונה מבכוד יום (ממנה וזמון היצם רל דבן האינו מוטיף. הל הל אינו אינו מוטיף האבר המוטיף הבל העוטיף הבל העוטיף האבר המוטיף הבל העוטיף האבר המוטיף האבר המוטיף המוטיף משחשיכה, כי העת שאסרו בו ההטמנה בגפת ובזבל בו בעת עצמו אמרו אבל טומנין בהם יבשים, ואי אפשר להיות משחשיכה מפני שאמרו אין טומנין בהמילה בשבת, ולא יתכן להיות אלא מבשר אין טומנין בהמילה בשבת, ולא יתכן להיות אלא דבר שאינו מוטיף, האם היה דבר שאינו מוסיף, מבעוד יום הוא שמותר מכלל שמחשיכה אטור. שמחשיכה אטור.

לבד איהו נמי הכי. מפר"ת כמו יעקב אנינו ומיקן מילתא: בל היכא דהוה משי אהריה בריבים היכא דהוה קשי מהריה. כדאיתא בנדה נפרק האשה

במים ופרסו עליו מקום טומאה לחא מקום מהרה נגוב: לא קשיא כאן בעירובי תחומין כו'. נראה לר"ת כפירוש הקונטרס דבעירובי תחומין מחמרינן משום דאית להו סמך מן המקרא וכן פר״ח וכן יש בירושלמיב וכן משמע בפרק מי שהוליאוהו (עירובין דף מו: ושם) גבי הא דהאמר הלכה כדברי המיקל בעירוב רב פפא אמר אינטריך סד"א ה"מ עירובי חלרות אבל בעירובי תחומין אימא לא ומעיקרא היה מפרש ר"ת דעירובי חלרות חמירי טפי דאין מערבין אלא בפת כדמשמע בפרק הדר (שם דף עא:) ובחלון (שם דף פא. ושם) אבל בעירובי תחומין מערבין בכל דבר חוץ ממים ומלח פואין נראה דהא ר"מ ס"ל דתחומין דאורייתא בפרק בכל מערבין (שם לה.) ואפ״ה אית ליה בהדרט דעירובי חלרות בפת ובעירובי תחומין מערבין בכל דבר דלא אשכחן דפליג ר"מ אסתם משנה דבכל מערבין וטעמא דמהילי בתחומים דלא בעי פת משום ה דאין מערבין אלא לדבר מלוהג:

קבב א מיי פ״ה מהלי שבת הלי ג סמג עשון יא טוש"ע א"ח סי" רס ס"ב: קבג ב מיי' פ"ד מהל' שבת

הלי ד ופ״ה הלכי ג ופכ"ג הלכה טו סמג שם טוש"ע א"ח סי רסא ס"א: קבד ג טוש"ע א"ח סי רס

סעיף ב: קבה ד מיי' פ"א מהלי עירובין הלכה כא סמג עשין דרבנן א טוש"ע א"ח סימן רסא סעיף א וסי שלג סעיף ב וסי תטו סעיף

קבו ה מיי פ"ו מהלי עירובין הלכה יג עוש"ע א"ח סימן שלג ס"ג: קבו ז מיי פ"ד מהלי שבת הלכה ג סמג לאוין סה טוש"ע א"ח סי׳ רנו ס"א:

קבח ז טוש״ע א״ח סי׳

מוסף תוספות

א. הסדינין, שבלע לפי שהיה רך ותיחוח. מוס׳ נדה סא. ד״ה מקום. ב. מוקי הא דספק חשכה בעירובי עירובי אבל חצרות תחומין דבר תורה הן. מוס' הכל"ש. ג. הקילו חכמים לערב בכל דבר זמנין דלא משתכח גבי' ומבטל ממצות [עירוב]. תוס' הרא"ד T אלי ן עירובן. מוס׳ הלח״ם. ד. אלא אגב רישא נקטיה. מוס׳ הלח״ם. ה. דמשמע לי׳ צא חוץ לעיר. מוס׳ הלח״ם. 1. ספק מבעו״י ספק משחשכה. מוס' ספק משחשכה. מוס' הלח"ע, 1. [ד]קיים היי בין השמשות. מוס' הלח"ע. ח. שיכול לערב אותן ביה"ש. מוס' הלח"ע, אבל בעירובי תחומיז דחמירי לא קנו. תוס' עירוכין עו. ד"ה שניהס. 10. דמייתי הא מילתא אעירובי חצרות. ל"ה שניהם. D. דמייתי הא מילתא אעירובי חצרות. מוס' הכל"ש, י. דקאמר צא וערב עלינו. מוס' עירונין עו. ד"ה שניהם. יא. והיינו צא מהכא. תום' הכח"ש.